

СТАНОВИЩЕ

от проф.д-р Райчо Йонков Димков –
пенсионер, хоноруван преподавател в Биологически факултет на СУ
„Св.Климент Охридски”

ОТНОСНО: материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по микробиология в Института по микробиология „Стефан Ангелов” на БАН

Във връзка с обявения в ДВ бр.82/2015 г. конкурс за доцент по микробиология, шифър 01.06.12, за нуждите на Департамента по Обща микробиология към Института по микробиология на БАН са постъпили в законния срок документите на един кандидат – д-р Дилнора Гулямова. Настоящото становище е подготвено в съответствие с изискванията на ЗРАС, респ. – на Правилника на Института.

Три възлови пункта в биографичните данни на д-р Гулямова (родена 1960 год.) правят впечатление – 12-годишният период, прекаран в Пушчино като специализант, докторант и младши научен сътрудник; 5- годишният период за два пост-доктората в Белгия и в САЩ; и трето - 10-годишният трудов стаж в Института по микробиология на БАН. Очевидно, първите два периода са допринесли много за професионалното изграждане на кандидат-доцента като меродавен специалист по биология, таксономия и генетика на микроорганизмите.

Д-р Гулямова се включва в конкурса общо с 25 публикации. Като бройка за хабилитация това не е нещо изключително, но по-същественото в случая е, че 18 от тези 25 работи (т. е. 72 %) са в списания с импакт-фактор. При това почти половината от тези периодични издания са с високо международно реноме. И е напълно закономерно, че общият импакт-фактор на кандидата възлиза на близо 28 единици.

По тази логика очаквано приличен е и броят на цитиранията – открити са 52 цитата. Интересното е, че половината от тях (26) са върху една статия, намерила място в списание *Environmental Microbiology* (Richards,...., Gouliamova et al., 2005). Отделно от това в документацията по конкурса са приведени данни за 17 участия в международни и национални научни форуми, вкл. 13 пъти с постери. Д. Гулямова е била ръководител на научен проект по линия на НФНИ и участник в други 6 проекта – един национален и 5 задгранични.

Приведените в горните два абзаца числени стойности позволяват интерпретация в две плоскости. От една страна, ако ги разглеждаме като наукометрични показатели, виждаме, че те покриват (като цяло) залегалите в Правилника на Института критерии за доцент. Това се отнася и за позиционирането в авторските колективи, за календарната хронология на изследователската дейност и пр. От друга страна те са белег за равномерността и ритмиката в научната продукция на д-р Гулямова, както и за богатия тематичен спектър, обхванат от нея. Разнообразието идва не само от биогеографията на изследваните биотопи и екологични ниши на микроорганизмите (върху три континента !), но и от сполучливото съчетаване

на молекулярно-биологични и рутинно-класически подходи. Акцентът в научните трудове е поставен най-често върху еукариотните микроорганизми и в този смисъл прозира идеята, че д-р Гулямова се е изграждала по-скоро като дрождевик, отколкото като бактериолог.

В качествено отношение при такъв род конкурси задължително се изисква, освен всичко друго, анализ и оценка на научните приноси на участващите в процедурата. Абстрахирам се от техническите трудности при отварянето на съответния файл. Повече ме смущава недостатъчната подреденост на изложението по този въпрос, в съчетание с неточния език и стил – очевидно, по филологични причини. Ако обаче, при така посочената условност, погледнем на нещата по същество, то:

1. Претенциите на д-р Гулямова за научни приноси в 4-те посочени направления (биоразнообразие и филогенетика, молекулярна еволюция, метагеномика и рибозомна динамика) имат своето обективно покритие. Налице са публикации, и то в сериозни издания, които наистина третират тези специфични насоки. Ценни са новооткритите таксономични единици, но авторката правилно отбелязва, че „има нужда от допълнителни изследвания”.

2. Тъй като метагеномният анализ като инструментариум в случая обслужва проблема за микробното биоразнообразие, бих свързал тези две направления (първо и трето), докато другите две направления тангират помежду си по сходните си теоретични основи в обсега на молекулярната биология. Т.е. имало е шанс за по-логична подредба на изложението.

3. Систематизираните „научно-приложни приноси” (в случая кандидатката има предвид регистрираните 56 щама, депозирани в холандска банка и 180-те нуклеотидни секвенции) са според мен повече с теоретичен уклон. С по-ясна практическа приложимост са работите по термоустойчивостта на индустриални щамове стрептококи, по психрофилността на арктически изолати и по биодеградацията на фенол в присъствие на тежки метали.

Като заключение, въз основа на представения по-горе анализ, в резултат на направената съпоставка между изискуеми критерии и представени резултати, заставам зад становището, че кандидатът д-р Дилнора Гулямова отговаря на изискванията за научното звание доцент, формулирани в Правилника за приложение на ЗРАС, респ. – на Института по микробиология на БАН. Тя е оформен и разпознаваем експерт в ясно очертана и интересна област на съвременната микробиология.

По мое убеждение това е достатъчна аргументация да препоръчам на уважаемото Научно жури и на Научния съвет на Института – в съответствие с чл.27а, ал.1, във връзка с чл.24 от ЗРАС, както и с чл. чл. 53 и 57а от Правилника за неговото прилагане – **да гласуват за придобиването от Дилнора Ергашевна Гулямова на академичната длъжност ДОЦЕНТ.**

29 февруари 2016 г.

Изготвил становището:
/проф.д-р Райчо Димков/